

Säljakt på öppet vatten

– en jaktform vi kan bli bättre på

Det finns många fördelar med att jaga säl på hösten. Det är en enklare form av jakt jämfört med att jaga på is, skinnet är av högre kvalitet och jakten hjälper fisket mer än isjakten långt ute till havs. Ett starkare samarbete mellan fiskare och jägare är ett win-win scenario, där jägaren kan få kunskap och båttransport av fiskaren, och fiskaren får sälar bortskjutna.

I oktober ordnade Österbottens Fiskarförbund i samarbete med Viltcentralen i Kust-Österbotten och lokala jägare tre kvällslånga säljaktkurser i Närpes, Korsholm och Pedersöre. Totalt deltog 115 personer i kurstillfällena. Deltagarskaran var av blandad sammansättning; allt från 30-åringar till pensionärer och såväl erfarna säljägare och aktiva älgjägare som nybörjare sökte sig till kursen.

Jaktchef **Stefan Pellas** från Finlands viltcentral Kust-Österbotten började med att gå igenom lagstiftning, jakttider och andra bestämmelser knutna till säljakten. Lokala jägare tog sedan över och berättade om den praktiska jakten och lokala förhållanden. I Närpes deltog **Henrik Backa** och **Kenneth Skrifvars**, i Pedersöre **Glenn Vikström** och **Olav Holm**, och i Korsholm **Bengt Sandström** och **Göte Bengs**.

Säljaktsexpertis från Sverige

Rikssvenska säljägaren och säljaktsinstruktören **Anna-Carin Westling** från Hudiksvall deltog på distans. Westling bedriver säljakt enbart på öppet vatten och hon gav bra tips för den praktiska jakten. – Att slå ett järnrör mot sten, där man sitter och passar brukar fungera för mig att locka nyfikna gråsälur närmare.

För Westling är det viktigt att kunna bärga skjutna sälar och därför bör man endast skjuta säl där det är tillräckligt grunt. Hon märker ofta i förväg ut olika djup med bojar, vilket samtidigt är till hjälp vid avståndsbedömningen. Efter skyttet är det viktigt att snabbt vara på plats med båt för bärgningen. Om vattendjupet är större använder hon sig av en undervattensdrönare. – Den förhållandevis förmånliga drönaren på cirka 3500 kronor fungerar till och med ner på 15 meters djup. Sälarna landar främst på rygg med den ljusa magen uppåt, och den syns bra i bild även i mycket mörka vatten och bland steniga bottnar, berättade Westling.

Många fördelar med jakt på öppet vatten

Traditionellt beger sig säljägarna årligen ut på en veckolång jaktresa på is på våren. Det är en krävande och dyr jaktform, men det är också den form av säljakt som jägarna i Österbotten norrut är bra på. Kunskapen och intresset för jakt på öppet vatten verkar däremot ha minskat från att i gångna tider varit en allmän jaktform. – Att ägna sig åt isjakt är betydligt mera utmanande med tanke på strömmar, svag is och andra slags faror. I själva verket är det enklare att börja säljakt på öppet vatten, menade Henrik Backa. – Jakten på öppet

SÄLJAKT PÅ ÖPPET VATTEN

För säljakt på öppet vatten ska jägaren förutom jaktkunskap även ha sjövana. Man ska inte heller inte ska skjuta djur som man inte kan bärga.

vatten i närheten av viktiga fiskeområden hjälper fisket mer än vad jakten på is långt ute i ytterskärgården gör. I Norge och i stora delar av Sverige, där det inte finns is, skjuter man alla sälar på öppet vatten.

Gamla ställen finns kvar i skärgården där man tidigare suttit och vaktat på säl, framför allt östersjövikare. – Idag är det yrkesfiskarna som bäst känner till jaktterrängen till havs, djupkurvor, var det finns mycket sälar och lämpliga ställen att passa säl på. Vi borde återuppta säljakt på öppet vatten innan yrkesfiskarnas kunskap faller i glömska, menade Stefan Pellas.

Pellas och de lokala jägarna betonade att jägaren förutom jaktkunskap, även bör ha sjövana och att man inte ska skjuta djur som man inte kan bärga.

Sälarnas päls är mycket nött efter att ha ägnat tid på isen på våarna. Då säljakten börjar 16.4 är sälarna mag-

ra och pälsarna i sämst skick inför pälsbytet i maj-juni. Pälskvaliteten är däremot mycket högre på hösten.

Starkare samarbete mellan jägare och fiskare

Westling har också utvecklat ett samarbete med lokala yrkesfiskare och har aktivt skjutit sälar nära ryssjor. Yrkesfiskarna har tydligt noterat större fiskfångster efter att sälar tagits bort. – Det tar nämligen en tid för nya sälar att komma för att överta platsen vid redskapen igen, berättar Westling.

Till kurserna hade bjudits in fiskare i ett försök att få upp kontakten mellan jägare och fiskare. Tanken var att jägare kan åka ut med en fiskare och sätta sig på pass, medan fiskaren sköter sitt fiske. Intresse bland deltagarna fanns för ett starkare samarbete, bland annat efterfrågade jaktvårdsföreningar kontaktuppgifter

till fiskare som är villiga att ta ut säljägare. På så sätt kan intresserade jägare följa med fiskare ut till bra jaktområden.

Grillat sälkött gav mersmak för säljakten

Kursdeltagarna bjöds på marinerat sälkött som grillades på plats av kocken Jens Sandström. Köttet hade donerats av lokala jägare. Jens berättade om betydelsen av hygien och renlighet och betonade speciellt betydelsen av att använda rena knivar ute i fält. Kursdeltagarna lät sig väl smaka av det möra, grillade köttet.

Säljaktkurserna är en del av Österbottens Fiskarförbunds projekt "Sälen – ett värdefullt vilt". Syftet med projektet är att förmedla kunskap om hantering av sälen, från skott till tillvaratagande, och att utveckla samarbete mellan jägare och fiskare. I projektet ordnar vi kurser och producerar filmer om säljakt, styckning, skinnshantering, oljetillverkning och matlagning i Finland, Sverige och Åland. Projektet genomförs i samarbete med Svenska Jägareförbundet, Finlands jägarförbund, Archipelago Pares r.f., Finlands Viltcentral och Ålands landskapsregering. Finansiering har beviljats av Nordiska Ministerrådet och Aktiastiftelsen i Vasa.

SOJAMARINERAT SÄLKÖTT

3 MSK SOJA
1.5 DL RYPSOLJA
2 TSK HP- SÅS
3 MSK FLYTANDE HONUNG
2 ST VITLÖSKLYFTOR
TIMJAN , KROSSAD SVARTPEPPAR

BLANDA SAMMAN ALLA INGREDENSER
LÄGG KÖTTET I MARINADEN , LÅT STÅ I KYLSKÅP 1-2
DYGN
TA UPP KÖTTET UR MARINADEN, GRILLA ELLER STEK
KÖTTET I 5-15 MINUTER

Jens Sandström bjöd på smakprover av grillat sälkött i pausen.

